

**UCHWAŁA NR XIX/91/2016
RADY GMINY GARDEJA**

z dnia 23 marca 2016 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Gardeja na lata 2016-2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz.1515) oraz art. 176 pkt. 1 , art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2015 poz. 332) **Rada Gminy Gardeja** uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Gardeja na lata 2016-2018 w brzmieniu, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gardeja.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Edward Cykał

UZASADNIENIE

Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332) ustawodawca nałożył na Gminy nowe obowiązki w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej nad dziećmi, które pozbawione są prawidłowo funkcjonującej władzy rodzicielskiej.

Zapis art. 176 pkt 1 wymienionej ustawy stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowywanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2016 -2018

I. WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny został przygotowany w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podstawą opracowania gminnego programu wspierania rodziny jest art. 176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. (tj, Dz.U. z 2013 r. , poz. 135 ze zm.) o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z uwzględnieniem zmian wprowadzonych.

Główne cele programu wpisuje się w Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gardeja na lata 2016-2020. Zadania wynikające z powyższego Programu realizowane będą zgodnie z zasadą pomocniczości i z uwzględnieniem podmiotowości dziecka i rodziny oraz prawa dziecka do:

1. wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka,
2. powrotu do rodziny,
3. utrzymania osobistych kontaktów z rodzicami biologicznymi, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów ,
4. stabilnego środowiska wychowawczego,
5. kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku,
6. pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia,
7. ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka,
8. informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do wieku i stopnia dojrzałości,
9. ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem,
10. poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej,
11. dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

Rodzina to podstawowy element społecznej kultury, pełniący wiele funkcji niezbędnych do prawidłowego rozwoju emocjonalnego i psychofizycznego dziecka. Jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami.

Aby zbadać jakość i poziom działalności wychowawczej rodziny analizuje się trzy grupy czynników, które decydują o charakterze i skutkach wychowania rodzinnego. Są to:

- Czynniki ekonomiczno – społeczne (wielkość i struktura rodziny, źródła utrzymania rodziny, sprawowanie opieki materialnej nad dziećmi, tj. warunki mieszkaniowe rodziny, poziom odżywiania, poziom ubioru, majątek trwały, podział prac i ról w rodzinie).
- Czynniki kulturalne (wykształcenie rodziców i zdobywanie przez nich kwalifikacji, kultura językowa rodziny i jej majątek kulturalny, spędzanie czasu wolnego przez członków rodziny, stosunek rodziców do nauki szkolnej dzieci i ich przyszłego zawodu, do tradycji i nowoczesności, pielęgnowanie obyczajów i podatność na zmiany).
- Czynniki psychospołeczne (rodzaj i siła więzi społecznych i emocjonalnych, uznawane i realizowane wzorce życia rodzinnego, stosunek członków rodziny do zjawisk patogennych w domu i w środowisku, postawy, style i metody wychowania, ogólna atmosfera panująca w środowisku rodzinnym, opinia o rodzinie w środowisku).

Biorąc pod uwagę powyższe czynniki spośród rodzin zamieszkujących dane środowisko, oprócz rodzin normalnych wymienia się rodziny wzorowe, rodziny jeszcze wydolne i rodziny niewydolne wychowawczo oraz rodziny patologiczne. Zostały one scharakteryzowane w następujący sposób:

Rodzina wzorowa stwarza swoim dzieciom jak najlepsze warunki wychowawcze, dąży do stałego podnoszenia poziomu wychowawczego. Rodzice sami podejmują inicjatywy wychowawcze, nawet w stosunku do szkoły.

Rodzina jeszcze wydolna wychowawczo charakteryzuje się tym, że warunki wychowawcze bywają tam niekiedy zachwiane, podobnie jak jej ogólne funkcjonowanie. Występują tam dorywczo niedomagania i odchylenia we wszystkich elementach działalności wychowawczej (ekonomiczne, kulturalne, i psychospołeczne). Mimo tych zakłóceń czyni ona wysiłki, aby swoją niepewną chwilowo sytuację poprawić. Jest w niej poczucie odpowiedzialności za wychowanie dzieci.

W rodzinie niewydolnej wychowawczo dochodzi często do zaburzeń we współżyciu rodziny, co wiąże się na ogół z niepowodzeniami życiowymi poszczególnych jej członków. Funkcjonowanie wychowawcze tej rodziny jest nieodpowiednie, styl i metody wychowawcze rodziców niezgodne z poziomem rozwoju dzieci, częste błędy wychowawcze, co jest przyczyną trudności dydaktyczno – wychowawczych potomstwa.

Rodzina patologiczna to ta, która pozostaje w stałej kolizji z prawem i moralnością min. z powodu nagminnych kradzieży, rozbojów, gier hazardowych, przemytu, prostytucji i stręczycielstwa, włóczęgostwa, uchylania się od uczciwej pracy, alkoholizmu i narkomanii.

Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Dlatego jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

II. DIAGNOZA

Problemy społeczne, z którymi borykają się mieszkańcy gminy Gardeja najczęściej związane są z ubóstwem, bezrobociem, niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą.

Dokładnie obrazuje to poniższa tabela sporządzona wg danych GOPS w Gardei na przełomie ostatnich czterech latach.

Tabela 1. Powody przyznania pomocy

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			
	2012	2013	2014	2015
Ubóstwo	483	492	445	373
Bezdomność	6	5	7	7
Potrzeba ochrony macierzyństwa	0	0	0	0
Wielodzietność	0	0	0	0
Bezrobocie	407	415	369	283
Niepełnosprawność	174	166	180	165
Długotrwała lub ciężka choroba	134	125	129	129
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym:	152	226	193	192
*rodziny niepełne	89	92	84	82
* rodziny wielodzietne	63	160	123	129
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0
Alkoholizm	3	12	7	14
Narkomania	0	0	0	1
Trudności w przystosowaniu do	2	7	5	5

życia po opuszczeniu zakładu karnego				
Zdarzenia losowe	0	1	0	2

Źródło : Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gardej

Z przedstawionych danych wynika, że wzorem lat ubiegłych najpoważniejszą trudnością życiową klientów pomocy społecznej jest ubóstwo. Ubóstwo jest jednym z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej. Klientami są osoby i rodziny o niskich kwalifikacjach zawodowych, długotrwale bezrobotne, jak również osoby nie posiadające stałego źródła dochodu, pracujące w niepełnym wymiarze czasu pracy lub dorywczo. Wzrost kosztów utrzymania, niskie dochody własne są głównymi przyczynami zgłaszania się o pomoc finansową. Kolejnym poważnym obszarem problemów jest bezrobocie. Trudna sytuacja na rynku pracy, brak nowych miejsc pracy, kryzys, jak i likwidacja dotychczasowych miejsc pracy prowadzi do zwykłej tendencji osób bezrobotnych. Następnym ważnym czynnikiem korzystania z pomocy społecznej jest alkoholizm, który w porównaniu do 2014 roku wzrósł o 100% i pojawił się problem narkomani. Także bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych jest częstym powodem trudnej sytuacji życiowej części rodzin zamieszkujących gminę. W wielu sytuacjach dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawione są same sobie. Odrzucone przez środowisko rodzinne szukają akceptacji wśród rówieśników, zaczynają wagarować, uciekać z domu i popadać w konflikt z prawem.

Podstawą pomocy w tych przypadkach jest wsparcie rodziny w rozwiązywaniu problemów społecznych, odbudowaniu prawidłowych relacji, modelowaniu właściwego wypełniania ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny. Pomoc powinna być kompleksowa i prowadzić do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin poprzez przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych.

Tabela 2. Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Powód trudnej sytuacji życiowej	Lata				
	Rok	2012	2013	2014	2015
Rodziny ogółem		619	634	611	540
Liczba	1	109	121	141	133
	2	78	82	96	90
	3	114	108	92	74
	4	166	163	144	111

	5 i więcej	152	160	138	132
Rodziny z dziećmi ogółem		418	400	373	326
Rodziny niepełne ogółem		89	92	84	82
Rodziny emerytów i rencistów ogółem		76	64	73	62

Źródło : Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gardei

Tabela 3. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	2012 rok		2013 rok		2014 rok		2015 rok	
	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych. Ogółem (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1128	2080	1160	2090	112	1958	995	1706
w tym: świadczenie pieniężne	528	1586	730	1600	528	1475	454	1196
świadczenie niepieniężne	600	1441	612	1456	586	1357	543	1217
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę.	1	4	1	3	1	3	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	1127	2076	1160	2090	1111	1955	995	1706
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej- ogółem	0	1838	0	1620	0	1100	0	962
w tym: Wyłącznie w postaci pracy socjalnej	0	96	0	98	0	30	0	26
Praca socjalna prowadzona w oparciu o KONTRAKT SOCJALNY	Liczba kontraktów socjalnych	Liczba osób objęta kontraktami socjalnymi	Liczba kontraktów socjalnych	Liczba osób objęta kontraktami socjalnymi	Liczba kontraktów socjalnych	Liczba osób objęta kontraktami socjalnymi	Liczba kontraktów socjalnych	Liczba osób objęta kontraktami socjalnymi
	7	7	7	7	2	2	0	0

Źródło : Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gardeii

Ważna w takim przypadku jest pomoc gminy a w szczególności asystenta rodziny, liczbę dzieci objętych pomocą asystenta rodziny w rodzinach charakteryzujących się bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, którym GOPS w Gardei przyznał pomoc w latach 2012 -2015 obrazuje kolejna tabela.

Tabela 4. Ilość dzieci objętych pomocą asystenta rodziny w poszczególnych przedziałach wiekowych

Rok	0-3 lat pozostające w domu pod opieką	Powyżej 4-6 lat wiek przedszkolny	Powyżej 7-13 lat szkoła podstawowa	Powyżej 14-16 lat gimnazjum	Powyżej 17-18 lat dzieci realizujące obowiązek szkolny	RAZEM
2012	6	3	12	4	2	27
2013	14	8	14	5	2	43
2014	13	11	23	10	3	60
2015	14	10	32	6	4	66

Źródło : Dane własne GOPS Gardeja

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej, która przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- 1) opiece i wychowaniu dziecka;
- 2) prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- 3) kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka a ustanawia wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Typy rodzin ze znaczną większością rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem funkcjonujących na terenie gminy Gardeja w latach 2012 -2015 przedstawia Tabela nr5 .

Tabela 5. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie gminy Gardeja w latach 2012-2015

Typy rodziny zastępczej	Lata							
	2012		2013		2014		2015	
	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci
Rodzina zastępcza spokrewniona z dzieckiem	18	21	15	17	14	17	14	17
Rodzina zastępcza niespokrewniona z dzieckiem	3	4	3	4	3	4	3	6

Rodzina zastępcza zawodowa niespokrewniona z dzieckiem	ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0
	o charakterze pogotowia rodzinnego	0	0	0	0	0	0	0	0
	wielodzietne	0	0	x	x	x	x	x	x
	specjalistyczne	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem		21	25	18	21	17	21	17	23

Źródło : Dane własne PCPR w Kwidzynie

III. ZASOBY INSTYTUCJONALNE DZIAŁAJĄCE W OBSZARZE WSPIERANIA RODZIN NA TERENIE GMINY GARDEJA

W strukturach lokalnych działa:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gardei,
2. Urząd Gminy Gardeja,
3. Komisariat Policji w Gardei,
4. Zespół Interdyscyplinarny w Gardei przy GOPS,
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gardei,
6. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gardei, Ośrodek Zdrowia w Wandowie
7. Szkoła Podstawowa w Cyganach,
8. Szkoła Podstawowa w Czarnem Dolnem,
9. Szkoła Podstawowa w Morawach,
10. Szkoła Podstawowa w Otłowcu,
11. Szkoła Podstawowa w Trumiejach,
12. Przedszkole w Gardei,
13. Zespół Szkół w Gardei,
14. Gimnazjum w Wandowie,
15. Gminny Ośrodek Kultury w Gardei.
16. Świetlica środowiskowa w Gardei,
17. Świetlica środowiskowa w Rozajnach,
18. Świetlica środowiskowa w Otłowcu,
19. Świetlica środowiskowa w Czarnem Dolnem,
20. Świetlica środowiskowa w Wilkowie,
21. Świetlica środowiskowa w Wraclawku,
22. Świetlica środowiskowa w Cyganach,

23. Świetlica środowiskowa w Morawach,
24. Świetlica środowiskowa w Klecewie,
25. Świetlica środowiskowa w Trumiejach.

IV. REALIZATOR PROGRAMU

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gardei w partnerstwie z :

- Powiatowym Urzędem Pracy w Kwidzynie,
- Placówkami oświatowymi,
- Urzędem Gminy Gardeja,
- Policją,
- Ośrodkiem Zdrowia,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gardei,
- Zespołem Interdyscyplinarnym,
- Sądem Rodzinnym,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kwidzynie,
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Kwidzynie

V. CELE PROGRAMU

Cel główny

Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak również profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Cele szczegółowe

1. Pozostanie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania, które będzie możliwe poprzez realizację następujących zadań:
  - Pomoc i wsparcie ze strony asystenta rodziny, zatrudnionego przez GOPS lub rodziny wspierającej w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych.
  - Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.
  - Wsparcie instytucjonalne dla rodzin dysfunkcyjnych.
  - Długofalowa praca socjalna.
2. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców z zachowaniem priorytetu prorodzinnych form opieki zastępczej, poprzez realizację następujących zadań:
  - Zagwarantowanie dzieciom i młodzieży właściwych warunków opiekuńczo – wychowawczych poprzez umieszczenie w placówkach opieki najbardziej zbliżonych do środowiska rodzinnego lub w formach instytucjonalnych odpowiednio do diagnozy dziecka, na czas kryzysu rodziny naturalnej.
  - Reintegracja rodziny poprzez ponowne podjęcie funkcji opiekuńczo- wychowawczych przez rodzinę naturalną dziecka po przezwyciężeniu problemów życiowych, stanowiących przyczynę umieszczenia dziecka poza rodziną oraz odtworzenie i wzmocnienie funkcji rodziny naturalnej.
3. Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji.
4. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny.
5. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gardei wyznaczył następujące kierunki działania związane z wyznaczonymi powyżej celami:

1. Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, polegająca na:
  - diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo – wychowawcze, zaniedbań względem dzieci,
  - diagnozie – ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,
  - opracowaniu i realizacji planu pracy z rodzinami będącymi w kryzysie ze szczególnym naciskiem na rodziny niewydolne wychowawczo.

2. Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji finansowej realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gardei:
  - z systemu pomocy społecznej
  - z systemu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego
  - z systemu dodatków mieszkaniowych
  - w formie żywności

Przewidywane efekty realizacji Programu

- Zapewnienie bezpieczeństwa dzieci i rodzin oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dzieci i rodzin przy jednoczesnym zwiększeniu liczby i rodzaju specjalistycznych form wsparcia.

VI. ZMIANY W USTAWIE O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Nowelizacja¹ ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw wprowadza m.in. zmiany w finansowaniu pobytu dzieci w zakładach opiekuńczo-leczniczych i opiekuńczo-rehabilitacyjnych. Są tam kierowane dzieci:

- pozbawione opieki rodziców, które ze względu na stan zdrowia nie mogą być umieszczone w rodzinie zastępczej ani w domu dziecka,
- dzieci posiadające rodziców, ale wymagające specjalistycznej opieki.

---

¹ Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej 2015r.

1. Nowelizacja stwarza:

- starostom podstawę prawną do finansowania takich pobytów.
- dookreśla termin przewidziany na uregulowanie prawnej sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej - ma on wynosić 18 miesięcy.
- wprowadza zasadę nierozdzielania nieletniej matki - przebywającej w pieczy zastępczej - od dziecka.
- zmniejszono z 20 do 15 - liczbę rodzin objętych w tym samym czasie opieką jednego asystenta rodziny, co stwarza konieczność zatrudnienia większej ilości asystentów rodziny.
- podopiecznych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej - z 30 do 15.
- wprowadza wymóg posiadania opinii psychologa o predyspozycjach i motywacji do podjęcia funkcji rodziny zastępczej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz tzw. re kwalifikacji, co dwa lata.
- ustawa wzmacnia kompetencje kontrolne wojewodów oraz innych jednostek samorządu wobec systemu sprawowania pieczy zastępczej.

2. Zatwierdzenie "Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej"

Jego celem jest zatrzymanie w rodzinie dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej lub ich powrót do rodziny, a także wsparcie rodzin zastępczych przez dofinansowanie do wynagrodzeń asystentów i koordynatorów.

3. *Powołanie instytucji asystenta rodziny.*

Od początku 2015 roku powstał obowiązek konieczności zatrudnienia asystentów rodziny przez gminy, a przez powiaty koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystent rodziny ma pomagać rodzinie w codziennych sprawach i rozwiązywać z nią problemy. Do zadań asystenta należy m.in. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych i problemów wychowawczych z dziećmi oraz udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej. Może on zostać przydzielony rodzinie przeżywającej problemy opiekuńczo-wychowawcze na wniosek pracownika socjalnego lub na mocy decyzji sądu rodzinnego. Jeden asystent może pomagać maksymalnie 15 rodzinom

Asystent prowadzi prace z rodziną najlepiej z jej aktywnym udziałem w zakresie realizacji planu pracy z rodziną. Plan pracy obejmuje najczęściej:

- trening budżetowy polegający na wyuczeniu umiejętności gospodarowania środkami finansowymi, w tym umiejętność planowania wydatków;
- trening żywnościowy polegający na wyuczeniu umiejętności przygotowania posiłków opartych na zbilansowanej diecie odpowiedniej dla dzieci i młodzieży w określonym wieku;
- trening kompetencji wychowawczych polegający na wyuczeniu umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, w tym także komunikacji bez przemocy, organizowanie czasu wolnego dzieciom, budowanie prawidłowych więzi między członkami rodziny;
- trening rozwoju osobistego polegający na wyuczeniu umiejętności rozpoznawania własnych umiejętności, potrzeb i oczekiwań;
- trening higieniczny, polegający na wyuczeniu umiejętności dbania o higienę, prawidłowe odżywianie, a w razie potrzeby o leczenie i rehabilitację.

Rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki i polega na aktywnym wspieraniu rodziny. Zadaniem asystenta jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Asystent reaguje na sygnały wskazujące na powstawanie w rodzinie problemów związanych z jej prawidłowym funkcjonowaniem, otrzymywane z różnych źródeł: od pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego, z policji czy też od pielęgniarki środowiskowej. Celem pracy asystenta będzie osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny.

4. *Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny.*
5. *Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny.*
6. *Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego.*
7. *Współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.*
8. *Współdziałanie z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczącej się, a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom.*

9. *Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.*

VII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. *Potencjalne źródła finansowania programu:*

- Budżet Gminy Gardeja,
- Budżet Państwa,
- Programy resortowe

2. *Monitorowanie programu*

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gardeji do końca lutego każdego roku przedłoży Wójtowi Gminy Gardeja sprawozdanie z realizacji Programu. Następnie Wójt Gminy Gardeja do dnia 31 marca każdego roku złoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawi potrzeby w tym zakresie. W oparciu o przedstawione przez Wójta dane, Rada Gminy uchwała program wspierania rodziny oraz dokonuje zmian w już przyjętym dokumencie.